

15 groszy
za numerRedakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajewskiego 5
Telefon Redakcji 103-96
Telefon Administracji 103-10
Konto PKO Kraków 400.670

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Miesięcznie 3'50
złotych

Zagranicą 6 złotych

Wychodzi co tydzień rano
z wyjątkiem poniedziałków
i dni poświęconychAdres dla telegramów:
NAPRZOD KRAKOW

Lawina

Mimo urzędowego optymizmu i statystycznych operacji bezrobocie rośnie jak lawina, mimo braku śniegu. Połowa stycznia była pod tym względem najkrytyczniejsza: tydzień od stycznia 386.825 zarejestrowanych bezrobotnych, najwyższy dotychczas przyrost tygodniowy. W sumie mamy w trzecim tygodniu stycznia 386.825 zarejestrowanych bezrobotnych — cyfra, jakiej nie znajdujemy w wykazach statystycznych od r. 1925.

Podczas gdy w r. 1932 dopiero koniec marca wykazał 360.000 bezrobotnych, to w tym roku liczba ta już w styczniu została o przeszło 20.000 przekroczona — znak, jak mówi p. minister przemysłu i handlu, polepszenia się czy zahamowania kryzysu. A w dodatku trzeba też uwzględnić, że zima nie jest znowu tak ciężką, aby wszystkie roboty były uniemożliwione. Jednakowoż tę korzyść unicestwiają większe niż kiedykolwiek redukcje w fabrykach i kopalniach w związku z brakiem zamówień, wynikającym z braku pieniędzy.

Rzecz uderzająca, że prasa sanacyjna, która tyle miejsca poświęca rodzinnym i obcym aferom kryminalnym, sprawie bezrobocia nie poświęca większej uwagi, zadowalając się podaniem cyfr bez omówienia. Jest to zrozumiałe. Przecież to spotęgowanie się bezrobocia jest najsilniejszym oskarżeniem pod adresem sanacji, która wprawdzie kiedyś proklamowała „ściskanie pasa“, ale potem wróciła do „radosnej twórczości“.

Historja naturalna „renegatów“ ludowych

Rozbijająca działalność „sanacyjna“ zdobyła sobie ostatnio dwóch członków stronnictwa ludowego pp. Chyba i Duro, którzy w odpowiednich piśmielnach zamieścili swe elaboraty, pełne uniżoności, deklarujące, dlaczego przystąpili do BB.

Ten sam Jan Duro, kiedy był jeszcze w szeregach stronnictwa ludowego, a na posiedzeniu klubu parlamentarnego str. lud. w Sejmie w dniu 1 września 1932 r. postawiono mu pośrednio zarzut, że kuma się z „sanacją“ i prowadzi rozmowy ze zdrajcami — obruszył się ogromnie i złożył oświadczenie, które zostało dosłownie wpisane do książki protokołów klubu stron. lud. Brzmi ono:

Oświadczenie posła J. Duro.

„Pos. J. Duro stwierdza całą obłudę i bezczelność w robocie t. zw. Stronnictwa agrarno-chłopskiego. Oświadcza, iż jeżeli oni rozgłaszali o nim jako o tym, który ma przejść do „sanacji“, to piśmo, jakie otrzymał od nich podarł. Całą duszą gardzi „sanacją“, uważa jej robotę za podłą i nigdy do niej nie pójdzie“.

Takie oświadczenie złożył w r. 1932 p. J. Duro. Kiedy przekonał się, że mandatu od chłopów już nie otrzyma, zdecydował się iść do „podłej roboty“. Jednak „sanacja“ nie przyjęła go do siebie wprost. Kazała mu iść do „obłudnej i bezczelnej“ roboty z pod znaku Kulisiewicza.

TOWARZYSZE! TOWARZYSZKI!
ROZPOWSZECHNIJCIE SWÓJ DZIENNIK!

W skali światowej i w skali polskiej

Jakie to dziwne, że dygnitarze państwowi, przemawiając publicznie, muszą używać albo niezrozumiałych dla „ozłowieka z ulicy“ wyrażań, albo tworzyć nowe terminy i określenia, których rezultatem jest galimatias, jaki ku uciesze widowni produkuje wysoki dygnitarz w „Rodzinie“ Słonimskiego, granej obecnie na scenie teatru im. Słowackiego Tym ludzom, przemienionym — dajmy na to — z suplentów gimnazjalnych na dygnitarzy w mundurze czy cywilu, zdaje się, że jedynym ich zadaniem na wysokim stanowisku jest „imponować“ nie tyle logiką i faktami, ile stekiem zasłyszanych i źle stosowanych frazesów — jakżeby inaczej, przecież musi być jakaś różnica między tem, co produkuje dygnitarz, jako mowca, a tem np., co wypowiada mowca ludowy prosto od serca.

Mieliśmy na wtorkowym posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej dwie wielkie mowy: referenta i ministra przemysłu i handlu. Referent pos. Czernichowski jest nowicjuszem na tem stanowisku — cement to zrobił, że zajął miejsce pos. Minkowskiego. Nie chcemy być złośliwi i dlatego zacytujemy zdanie innego sprawozdawcy parlamentarnego, który o referacie p. Czernichowskiego pisze: „Obecny referent, korzystając z materiału, udzielonego mu przez urzędników ministerstwa“ — resztę można sobie dośpiewać. Nie jest zresztą tajemnicą, że wszyscy referenci z pod znaku BB umieją płynnie czytać, im nie grozi to, czem zagrożono jednemu z referentów z opozycji: zrzućcie ze schodów.

To jednak, co mówi referent, nie jest miarodajne, gdyż każdy rozumie, że referent z BB nie może sobie pozwolić na krytykę — los takich „śmiazków“, którzy przestali być referentami, nie zachęca do produkowania się własnym zdaniem. Chodzi o mowę samego p. ministra; chodzi więcej niż w innych krajach z tej prostej przyczyny, że u nas minister ma całkiem inną władzę i inne możliwości niż gdzieindziej. Mówił więc p. Zarzycki o swym resorcie, zwanym gospodarczym i z natury rzeczy omawiał położenie gospodarcze. I od razu wejźmy w sedno rzeczy: mówił tak, że największy pesymista mógłby zostać nawrócony, gdyby — gdyby nie

te nieszczęśliwe ogólnie znane i powszechnie odczuwane fakta nie utwierdzały go w pesymizmie, mimo optymizmu p. ministra.

Mówił — jak starzy ludzie pamiętają — w stylu śp. cesarza Franciszka Józefa: pięknie mówił. Czy jednak piękno nie wygląda przy padkiem jak kwiat na kozuchu? Po jakiego diabła łączyć naszą domorosłą biedę z biedą światową, tembardziej, że niedawno słyszeliśmy, że nasza bieda, t. j. nasz kryzys, jest domorosłą i ze światową nie ma nic wspólnego? To jest stanowisko, że tak powiemy, ogólne, a teraz parę szczegółów. Powiada p. minister, że „ub. rok jest pierwszym od czasu wybuchu kryzysu, który w skali światowej nie charakteryzuje się dalszym spadkiem produkcji i obrotów — przeciwnie, bądź ujawniły się zmiany na lepsze, bądź też przynajmniej wstrzymano został dalszy postęp kryzysu“. Co na to powiedzieć, raczej co na to powiedzą ludzie niezasiadający przy biurkach, a w warsztatach pracy? Przecież wszyscy wiedzą, że ten rzekomo lepszy czy przynajmniej niegorszy rok 1933 zamknął się nadwyżką 120.000 bezrobotnych w porównaniu z r. 1932. Przecież wszyscy wiedzą i czują, że właśnie rok ubiegły dał się najsilniej we znaki nie tylko ludziom, ale i państwu, które swoje rachunki za 9 miesięcy tego roku zamknęło deficytem 192 milionów. Przecież ta nasza polska rzeczywistość tak daleko odbiega od rzeczywistości światowej, że tylko urzędowy optymizm może widzieć ją w innych niż w najczarniejszych barwach.

Co zresztą znaczą porównania ze światem, z których ma wynikać, że u nas jest lepiej? Na świecie robi się coś, aby było lepiej, u nas zaś widocznie sądzą, że słowa są ważniejsze niż czyny i dlatego słów nie żałują przy każdej okazji. A jakże odmienne są czyny! Coś o tem mogliby powiedzieć urzędnicy, robotnicy, chłopci — wszyscy, którym państwo sięga do kieszeni, nawet do żołądka.

Można być spokojnym: optymizm ten nikogo nie przekona, że jest oparty na czemś realniejszym niż na deklamacjach w dostojnym gronie. Najlepszą na ten ton odpowiedzią jest — rumianek ostrowiecki.

Protezy p. Cara

Przedłożone przez BB tezy konstytucyjne mają w myśl uchwały większości komisyjnej znaleźć się już w piątek 26 bm. w pełnym Sejmie. Godzina posiedzenia nie została jeszcze wyznaczona, ale prawdopodobnie rozpocznie się ono przed południem i trwać ma przez cały dzień. Tezy referować będzie p. Car.

Z kół sanacyjnych informują, że zamiarem czynników, kierujących pracami konstytucyjnymi jest uzyskanie na posiedzeniu piątkowym uchwały, zatwierdzającej te tezy i przyjmującej do wia-

domości sprawozdanie komisji konstytucyjnej. Utrzymują przytem, że do powzięcia takiej uchwały wysiarczy zwykła większość, a nie kwalifikowana dwóch trzecich Sejmu, która jest potrzebna do uchwalenia ustawy o zmianie konstytucji. Nie wiadomo jednak, jaki może być praktyczny cel takiej uchwały.

Sanacja zapowiada też, że po ukończeniu około połowy lutego debaty budżetowej, prace Sejmu będą skoncentrowane na zmianie konstytucji.

— 0 0 0 —

Tajemnicze „zagubienie“ aktów Stawiskiego

Paryż, 24 stycznia (PAT). Zagubienie aktów w jednej ze spraw Stawiskiego było żywo komentowane w pałacu sprawiedliwości. Jak się okazuje, zginęły wszystkie aneksy do sprawy, zawierające 200 stron. Akty te dotyczyły sprawy, która miała się znaleźć na porządku dziennym w jednym z sądów paryskich 26 stycznia.

Prócz Stawiskiego na ławie oskarżonych mieli zasiąść pod zarzutem oszustw na sumę 12 milionów franków czterej inni aferzyści, z których jeden zmarł, drugi uciekł zagranicę, trzeci zaś, syn znanego adwokata paryskiego, jest ciężko chory.

— 0 0 0 —

Fakty i daty

Owoce „współpracy” urzędników z BEWR.

O niedzielnym „Kongresie urzędniczym”.

Przedewszystkiem ustaliśmy fakty:

Z dn. 1 stycznia 1931 r. Rząd wstrzymał awanse i automatyczne szczeblowanie urzędników państwowych.

W dniu 1 maja 1931 r. na terenie całego kraju nastąpiła generalna obniżka płac urzędniczych o 15 proc.

W drugiej połowie kwietnia ówczesny minister skarbu pułk. Matuszewski publicznie oświadczył że obniżek płac pracowniczych nie będzie. Stało się inaczej.

Dn. 1 lipca 1931 r. cofnięty został w Warszawie dodatek t. zw. „stołeczny” — dwudziestoprocentowy. To samo dotknęło pracowników państwowych na Śląsku, Pomorzu i w Gdyni.

W ciągu 1932 r. nastąpiła dwukrotna podwyżka potrąceń na rzecz Funduszu Emerytalnego. Najpierw podniesiono o płaty o 2, później o dalsze 3 proc. następnie o 5 proc. Płace pracowników państwowych tą drogą zostały znów obniżone.

W maju 1932 r. płace pracowników państwowych na prowincji zostały zmniejszone o 10 proc.

Wprowadzono potrącenia na rzecz Funduszu Pracy w wysokości 1 proc.

Dn. 2 września 1932 r. minister Skarbu prof. Zawadzki oświadczył delegacji pracowników państwowych że Ministerjum Skarbu przeprowadzi zmianę systemu obliczania uposażeń w sensie ich uproszczenia. Przeprowadzenie tych zmian, powiedział minister nie spowoduje jednak ani pogorszenia sytuacji uposażeniowej pracowników państwowych, ani obniżenia podstawy wymiaru uposażeniowego.

W końcu p. Zawadzki podkreślił, że prace nad nową ustawą uposażeniową wymagają dłuższych studiów.

Dn. 18 października 1933 r. oświadczył premier Jędrzejewicz delegacji pracowników państwowych że nowa ustawa uposażeniowa będzie ogłoszona w drodze dekretu P. Prezydenta R. P.

Zapewne zapowiadane przez min. Zawadzkiego „studia dłuższe” nad tem zagadnieniem zostały jednak szybko ukończone...

W międzyczasie pracownicy państwowi w atmosferze... znanej subskrybowali „Pożyczkę Narodową” w wysokości 75 i 100 proc. pensyj płatną w 10 ratach. Dokonano więc faktycznej obniżki płac poborów na okres 10 miesięcy. Warto zaznaczyć że średnia suma zadeklarowana na Pożyczkę przez pracowników państwowych wynosi 164 zł.

Dn. 28 października 1933 r. Rząd ogłosił w „Dzienniku Ustaw” rozporządzenie o uposażeniu pracowników państwowych, wprowadzające nową tabelę płac z dn. 1 lutego 1934 r.

A więc w ciągu prawie trzech lat aż osiem postanowień, dotyczących uposażeń pracowników państwowych.

Z takim to „dorobkiem” „sanacyjne” związki pracowników państwowych stanęły przed Kongresem delegatów pracowników.

Dekret, wprowadzający nową tabelę płac wchodzi w życie w dn. 1 lutego r. b. — W końcu października r. z. dekret został ogłoszony.

Dlaczego zmarnowano trzy miesiące, dlaczego nie zrobiono nic, aby przeciwstawić się reformie, krzywdzącej pracowników? Dlaczego ograniczono się do pisania memorjałów i czekania w przedpokojach ministerjalnych.

Odpowiedź na to jest bardzo prosta. Kto stoi na czele związków pracowniczych?

Senator z B. B. Lempke i gen. sekretarz Z. U. K. poseł z B. B. Stepiński —

rzędzą wśród urzędników kolejowych; senator z B. B. Mozgala wśród niższych funkcjonariuszów, poseł z B. B. Stangreciak wodzi za nos pocztowców, w Zw. drużyn konduktorskich „króluje” poseł z B. B. Wojciechowski, wśród skarbowców — dr. Filipek, dygnitarz z Min. Skarbu, a poseł z B. B. Kufma jest „luminarzem” Federacji Kolej. Pol. wchodząc w skład Z. Z. Z. Wszyscy ci „wodzowie” związani są materialnie z obozem rządowym. Otrzymali oni przecież od sanacji mandaty.

Mieli oni do wyboru: albo podnieść bunt przeciwko krzywdzie członków instytucji na czele której stoją, co pociągałoby za sobą wystąpienie jawne przeciwko B. B. W. R., albo, stwarzając pozory swego niezadowolenia tak pokierować biegiem wypadków, aby oświście nie narazić się czynnikom rządowym.

Menerzy związkowi wybrali współpracę z „sanacją” na niekorzyść pracowników państwowych!

Nie po raz pierwszy przyglądzamy szkodliwą rolę „sanacyjnych” kierowni-

ków związków pracowniczych.

Delegaci na Kongresie niedzielnym podkrzykiwali wice-ministrowi Jędrzejewiczowi. I mieli rację, gdyż p. Jędrzejewicz powiedział, że:

„na ujemne strony dawnej ustawy uposażeniowej, można było, albo zostawić dawny stan rzeczy (głos z sali trzeba było!), albo poddać ją rewizji i powiększyć sumy na uposażenie urzędników, co było niemożliwe, albo uposażać uposażenie wewnątrz globalnej sumy. Ustawa daje urzędnikowi możliwość posuwania się naprzód (głos — za 100 zł miesięcznie?). W przekonaniu ministra są to zasady zdrowe, które powinny być przyjęte z zadowoleniem (głos — dosyć!). Rzecz przepracowano z całym zrozumieniem i powagą — mówi p. minister — i widzi w ustawie wielki krok naprzód (wesołe okrzyki), a sami „urzędnicy” pocują jej strony pozytywne w przyszłości”.

Przewodniczył zjazdowi „sanacyjny” poseł Stangreciak, którego widać niepokoiła i dezerwowała odwaga tych, co

śmieli przerywać wice-ministrów.

Pospieszył więc p. Stangreciak z pomocą w. min. Jędrzejewiczowi i zagroził jak sztubakom - niesfornym delegatom że sprawdzi ich legitymacje i zapíše..

Uchwalono tylko rezolucje.

Poprawek zgłoszonych przyjdum nie poddano pod głosowanie. Nie głosowano nawet wniosku o odroczenie antypracowniczego dekretu.

Groziło, że zostaną one uchwalone przez aklamacje, co spowodowałoby komplikacje, cierpkie wyrzuty pod adresem aranżerów kongresu. Salwowało Rząd i siebie (doraźnie) przez pospieszne zamknięcie zjazdu.

„Sanacyjne” kierownictwo związków pracowników państwowych może prowadzić związki ale tylko od klęski do klęski.

Osiem porażek w ciągu trzech lat, przyjętych potulnie, przy akompaniamencie tchórzliwych protestów to chyba dostateczna ilustracja „sukcesów” polityki współpracy z B. B. W. R.

Urzędnik.

Przed Kongresem

Dyktatura

Wnioski i perspektywy

IV.

We wszystkich artykułach poprzednich rozważałem problem dyktatury, jako systemu rządzenia, obliczonego na dłuższy czas, ogarniającego wszelkie dziedziny życia, mającego odpowiadać pewnemu okresowi historycznemu, okresowi budowania nowego ustroju społecznego. Próbowałem wykazać, że dyktatorski system rządzenia, choćby stosowany w imię Socjalizmu, musi w swoim rozwoju wewnętrzny:

1) wytworzyć w praktyce dyktaturę aparatu państwowo - biurokratycznego, — ściślej mówiąc — kierownictwa aparatu;

2) doprowadzić do likwidacji „demokracji wewnętrznej” nie tylko w klasach, które aparat „reprezentuje”, ale i w samym obozie socjalistycznym;

3) popaść w sprzeczność więcej, niż głęboką, ze wszelkimi formami uspołeczniania, wymagającymi udziału mas w kierownictwie i w kontroli; etatyzm socjalistyczny staje się jedyną istotną drogą przebudowy.

Wynikają stąd dalsze wnioski:

a) hasło „dyktatury mas pracujących” albo „dyktatury klas rewolucyjnych” byłoby hasłem, w którym słowo, formułka nie wyraża treści rzeczywistej; obóz walczący nie może rzucić hasła — pozorów; bo nikt na świecie nie potrafi zrealizować dyktatury mas; zrealizować można tylko dyktaturę aparatu, „reprezentującego” owe masy, przynajmniej... we własnym przekonaniu; hasła — pozory rozpętuja demagogię, nie wyzwalają twórczości;

b) dyktatury, jako systemu rządzenia, nie należy płać ani utożsamiać z dyktaturą, jako chwilowym zarządzeniem, jako chwilowym stanem faktycznym, naprzykład podczas wojny domowej albo wojny wewnętrznej, podczas zbrojnego powstania kontr - rewolucji przeciwko

Rządowi socjalistycznemu, czy przeciwko Rządowi Robotniczo - Włociańskiemu i t. p. W sytuacjach podobnych władza dyktatorska staje się często koniecznością praktyczną; nie jest ona wtedy problemem ideologii, doktryny, systemu, metody, — jest prosto problemem praktyki i celowości. Tu niema żadnego sporu.

Pozostaje z tej dziedziny jedna uwaga nawiasowa.

Spotkałem się niedawno z takim argumentem:

„dyktatura mas pracujących — to wcale nie jest kwestja systemu rządzenia; to jest kwestja zadań, które stawia sobie dana władza państwowa”.

A zatem — w naszym wypadku — każdy Rząd, który zmierza do przebudowy podstaw ustroju, każdy Rząd, który łamie siłą spiski, skierowane przeciwko niemu, — każdy

taki Rząd miałby być Rządem „dyktatury mas pracujących”? Jeżeli ktoś tak rozumie pojęcie: „dyktatura”, — w takim razie szkoda czasu na dyskusję. Zapewne z punktu widzenia logiki formalnej można się umówić że odtąd będziemy nazywali stół — lampą; ale trzeba umówić się zawczasu; bo inaczej rozmówka wyglądałaby tak:

X powiada: lampa może wywołać pożar, lampa może zagasnąć.

Y replikuje: moja lampa ma cztery nogi, piszę na niej i nigdy mi nie zagasnie”.

W socjologii proceder tego rodzaju ma wartość zgoła znikomą.

W artykule następnym i ostatnim chciałbym zwrócić jeszcze uwagę na perspektywy, leżące przed nami w związku z problemem dyktatury.

Mieczysław Niedziałkowski.

Sól Krzepi...!

Piszą nam z Nowej Wilejki.

Do naturalnych bogactw naszego kraju należy sól. Przecudowną legendą uwiecznioną została „Święta Kinga”, księżniczka węgierska, która w posagu otrzymała jedną z kopisł na Węgrzech i w cudowny sposób przeprowadziła te nieocenione pokłady soli do Polski. I rzeczywiście sól nie tylko jest potrzebna, jako przyprawa do potraw, lecz służy, jako środek zabezpieczający i konserwujący różne artykuły spożywcze. Sól się: szynki, śledzie, grzybki, ogórki, chodniki, a nawet... tak się o tem zaraz dowiemy, i bezrobotnych. Do czego używa się soli, wykazał osławiony Magistrat Nowej - Wilejki; znany już czytelnikom „Robotnika”.

Idąc za przykładem „Świętej Kingi” sprowadził sól do Nowej - Wilejki, jako

cudowny środek uszlachniający kości bezrobotnym i sprzyjający dobremu trawieniu pustych żołądków. Na „gwiazdkę” rozdało głodującym masom po 7 kilogramów soli i po 4 kilogramy maki razowej. W czasie podziału zwrócono uwagę na stosunek 7 kg. soli do 4 gr. maki. Wice-burmistrz miasta p. Rzepela, wyjaśnił, że bez wszelkich pokarmów człowiek żyć może, z wyjątkiem soli, której brak w organizmie ludzkim powoduje rozmiękczenie kości i zaburzenia organów trawienia.

Rzeczywiście sól sprzyja trawieniu, to też bezrobotni, używając soli, której mają aż po 7 kg. piwa, wodę, bo tej nie brakuje w rzece Wilence, a żołądki grają marsza „sanacji”.

Prawda, jak to dba o bezrobotnych „sanacyjny” dygnitarz w Nowej Wilejce?

Niezadowolająca odpowiedź niemiecka

Zdaniem pism angielskich odpowiedź niemiecka na memoriał francuski jest wprawdzie pod względem tonu rozsądna i pojednawcza, ale jej treść praktyczna okazuje zbyt mały postęp w porównaniu z sytuacją w jesieni ub. roku. Mimo, że rząd niemiecki przyznaje, że decyzje ogólne, t. j. dotyczące całej Europy czy całego świata nie mogą być powzięte bez ogólnych, t. j. nietylko francusko-niemieckich rozmiarów, to mimo to nie okazuje gotowości powrotu do Ligi Narodów w obecnym jej kształcie. A Niemcy przecież wiedzą, że zarówno Francja, jak i Anglia stoją na stanowisku, że rozmowy ogólne mogą być prowadzone wyłącznie na terenie Ligi narodów.

Niemcy podtrzymują żądanie natychmiastowego i praktycznego równouprawnienia pod względem zbrojeń, tłumacząc się, że nie chodzi im wcale o własne dozbrojenia, ale o rozbrojenie innych. Podczas gdy Francja dalej zajmuje stanowisko, że Niemcom należy przyznać większą ilość materiałów wojennych, która odpowiadałaby powiększonej liczbie Reichswehry, to Niemcy wysuwają argument, że „bezpieczeństwo” Niemiec wymaga nietylko olbrzymiego powiększenia zbrojeń, ale także udoskonalenia rozmaitych gatunków broni przez przyznanie broni defenzywnej: lekkich czołgów, ciężkiej artylerji i t. d., które obecnie są im

zakazane. To żądanie dozbrojenia uzasadnia się zmniejszeniem wartości bojowej Reichswehry, jeżeli wprowadzi się do niej krótszy czas służby (obecnie 12 lat). Ten też powód każe Niemcom obstawać przy żądaniu 300.000 armji zamiast dotychczasowych 100.000.

Co się tyczy kontroli międzynarodowej, Niemcy podnoszą zarzut, że zarządzenie to wyjdzie na korzyść tylko Francji i dlatego oznacza „upokorzenie” dla Niemiec. Tak samo sprzeciwiają się wprowadzeniu czasu przejściowego i próbnego, uważając je także za „upokorzenie”.

Na ofertę francuską zmniejszenia floty powietrznej o 50 procent odpowiadają Niemcy, że mimo tego zmniejszenia pozostaną daleko w tyle za Francją. Reszta odpowiedzi, np. co do samolotów do bombardowania, jest tak niejasna, że wywołuje wrażenie, że jest to zrobione rozmyślnie, aby przewlec czy udaremnić rokowania.

Co robi Francja? W kołach angielskich wyrażają zapatrywanie, że odpowiedź jej nastąpi wkrótce i będzie tak jasną, że nie pozwoli Niemcom na dalsze wykroty. Jest to tembardziej możliwe, ileż — jak z telegramów wiadomo — zanoszą się na wznowienie w jakiś sposób prac konferencji rozbrojeniowej, która zadecyduje nietylko o niemieckich zbrojeniach.

Nosił wilk owce, poniosło i wilka

(Korespondencja własna)

Myślenice w styczniu.

Dziennik urzędowy „Monitor Polski” z 3 stycznia doniósł z min. spraw wewn., że starosta powiatowy w Myślenicach p. Adolf Hanik przeniesiony został w stan nieczynny. Wiadomość tę przyjął ogół ludności powiatu naszego, z wyjątkiem kilku najbliższych jednostek, doradców p. Hanika, entuzjastycznie. Nadarza się okazja, chcąc więc popić „ci najbliżsi” uwijają się za urządzeniem „mokrego” pożegnania b. staroście, i to oczekując momentu, kiedy godność starosty obejmie nowy dygnitarz, by odrazu, skończywszy kontakt z jednym, nawiązać z następnym i wziąć nowicjusza pod swe opiekuńcze skrzydła. Pod naporem listów i faktów nagromadzonych musimy gąsnącemu dygnitarzowi i jego świcie poświęcić słów kilkoro. P. Hanik należy do epoki „franciszkanów”, sam trzymał się kurczowo klamki c. i k. Franciszka, a po zgaśnięciu tego słoneczka należy do stronnictwa KWW, czyli „kiedy wiatr wieje”.

Byłby to może człowiek i dobry z natury, lecz zbyt ulega kilku jednostkom, które pragnęły p. Hanika użyć do swoich prywatnych celów, ignorując oburzenie ogółu. Z każdym rokiem, miesiącem i dniem rosły wpływy, duma i buta „doradców”, rósł równocześnie u najszerzych warstw żal, rozgoryczenie i niewiara w sprawiedliwość. Dość wspomnieć niwę personalną, odsunięcie od posad tych, którzy niedość schylali głowę nietylko przed p. Hanikiem i jego żoną, lecz i jego doradcami. Ostatnimi czasy z żalem musieli przejść na emeryturę jeszcze w pełni sił, wieku i chęci do pracy pp.: sekretarz wydz. pow. Śmietana, jego bratanek rachmistrz tegoż wydz. Jan Śmietana, inż. Rotköl, technik drogowy Weis, insp. szkolny Sobiecki i Zakrzewski, nac. sądu Waga, prof. gimn. Sala i Wołoch itd. Wielu zostało przeniesionych na inne miejsca służbowe „dla dobra służby”, rozwiązano radę gminną, która nie chciała podporządkować interesu gminy na tle finansowym jednostce, a burmistrz, który nie chciał również pomimo zaleceń p. Hanika złamać przepisu na rzecz tej jednostki, został wylany na zieloną trawę.

Z powodu rozwiązania rady gminnej powstała myśl unieważnienia obywatelstwa honorowego w nowej radzie gm. p. Hanikowi, gdyż tęsamą radę, która mu nadała obywatelstwo, rozwiązał.

Znane są nazwiska tych potentatów, którzy swymi wpływami i autorytetem zasłaniali p. Hanika przed odpowiedzialnością. Coś się jednak zapatrywanie w min. spraw wewn. na zasługi tegoż dotychczas „wysokowartościowego” urzędnika zmieniło, skoro nastąpiło przeniesienie w stan nieczynny, spowodowane okolicznościami, nie pozwalającymi ze względu na „dobro służby” na dalsze jej pełnienie. Była to pierwszorzędną gwiazdka noworoczna dla naszego powiatu i obudzenie się nadziei, że w ślad za tem nastąpi dalsza „czystka” najbliższej „świły” p. Hanika z powodu tychsamych okoliczności. — Czekamy!...

Tymczasem towarzystwo wzajemnej adoracji głowi się nad urządzeniem stypy pożegnalnej, chcąc spłacić dług wdzięczności za wyciągnięcie na stanowiska ludzi wyżej wymienionych, którzy musieli dla nich ustąpić. Najbardziej zabiega o urządzenie tej stypy czterech „króli bridżowych”, którzy z tego powodu zdążyli się już pokłócić i obrazić, do tego stopnia, że aż ze stanowisk prezesów zrezygnować musieli. Zobaczmy jak ten „fest” wypadnie, a szczegóły podamy w następnej korespondencji.

Echa wyborcze

(Korespondencje własne)

ODRZUCENIE PROTESTÓW WYBORCZYCH PPS W BIAŁEJ

Towarzyszom naszym z I i IV okręgu wyborczego w Białej doręczono orzeczenie starostwa, że rekursy wniesione przeciwko wyborom, dokonany 10 grudnia 1933 i unieważnieniu list PPS odrzuca się. Tym sposobem wybory zostały zatwierdzone.

Od szeregu tygodni kombinatorzy sanacyjni ubiegają się o dobrze płatne stanowiska burmistrza, jego zastępcy i ławników. Jak słyhać, BB białskim sanatorom narzuca jakiegoś pułkownika z Warszawy na burmistrza. Wiceburmistrzem ma zostać p. Kuśnierz, dotychczasowy wicekomisarz.

Na ogół kandydatura jego jest mało popularna wśród sanatorów białskich. PPS, posiadająca czwartą część radnych miasta Białej, w przyszłym magistracie będzie reprezentowana przez ławnika, którego z wyboru winna uzyskać, o ile Niemcy burżuazyjni nie połączą się w całości z sanatorami.

Przed kilku dniami bawił tu p. Osiecki, naczelnik urzędu wojewódzkiego, badając grunt i nastroje białskie.

Słyhać, że za cenę synekury w przyszłym magistracie usiłują sanatorzy przyciągnąć do swego grona p. Czarneckiego z Leszczyn, byłego kierownika polskiej szkoły, — emerytowanego przez sanację. Wówczas sanacja miałaby trzynastu radnych na 24.

Ile z tej maki będzie chleba, narazie niewiadomo. Prawdą jest, że BB to kletka na słomianych nogach, istniejąca tylko dzięki władzy administracyjnej.

— o o o —

O WYBORACH DO RADY MIEJSKIEJ W SOKALU

Robiono kiedyś wybory za czasów nieboszczki Austrii, robi się i dziś jeszcze wybory w Rumunji. To jednak, co się podczas wyborów do rady miejskiej w Sokalu w dniu 10 grudnia 1933 roku działo, przekracza wszystko, co w tej dziedzinie wogóle jest możliwe. Rozwój techniki poczynił szalone postępy, postąpiła też w niebываły sposób technika wyborcza.

Na długo przed wyborami zwracaliśmy z tego miejsca uwagę na to, że uczciwie myśląca część społeczeństwa sokalskiego nie ma zaufania do zapewnień władz co do czystości wyborów z po-

wodu tego, że w skład komisji wyborczych weszły niektóre jednostki, które cieszą się najgorszą opinią.

Niestety to, co miało miejsce w dniu 10 grudnia 1933 w Sokalu, przekroczyło najśmielsze wyobrażenia. Frekwencja wyborcza była minimalna, bo wszyscy już zgóry wiedzieli, że wynik wyborów został zadecydowany przedtem, podczas tajemnych pertraktacji, — prowadzonych cierpliwie przez tutejszego notariusza Kowalskiego z różnego rodzaju osobami, reprezentującymi rzekomo jakieś partje czy interesy grup.

Nie było naprawdę bardziej „szczęśliwego” po sunięcia ze strony p. starosty sokalskiego, jak nominacja p. Kowalskiego na głównego komisarza wyborczego.

Pan ten w akcji przedwyborczej tyle okazał genjuszu, że nieboszczyk Badeni jest w świetle jego wyczynów niewinnym barankiem.

Zapewniając wszystkich o swej głębokiej sympatii, raz po raz zmieniał p. Kowalski listę kandydatów, zależnie od donosów i plotek przeróżnych fagasów, tak, iż najbardziej p. Kowalskiemu bliscy, nie byli do ostatniej chwili pewni, czy w ich miejsce nie wejdzie na listę kto inny.

Najwięcej cudów wyborczych popełniono w pierwszym okręgu wyborczym. Nic zresztą dziwnego, jeśli się zważy, że przewodniczącym komisji tego okręgu był p. Mieczysław Kastner, a jego zastępcą p. Major Leib Glaser.

Przeznaczenie widocznie było takie, by ci dwaj nieodłączni przyjaciele na terenie interesów prywatnych, wystąpili też razem przy wyborczej akcji publicznej. Pierwszy z nich, tytułujący się „inżynierem”, niedawno przyjechał do Sokala formalnie „bez portek”, przy poparciu byłego sekretarza wydziału powiatowego został kierownikiem działu drogowego. Zawierając samodzielnie wszystkie transakcje, odnoszące się do budowy i konserwacji dróg, doprowadził do zupełnego upadku tej gałęzi administracji w sokalskim powiecie, a sam doszedł do znacznej fortuny. Zaś p. Major Leib Glaser, właściciel cegielni i drukarz, oraz p. Józef Krämner, właściciel składu materiałów budowlanych, są obaj dostawcami do wydz. powiatowego. Stąd serdeczna przyjaźń i wzajemna pomoc. Objawiła się ona w ostatnich wyborach.

Wbrew przepisom ustawy opieczętowano urnę wyborczą o godzinie 8'30 — w nieobecności mężów zaufania poszczególnych list, a nawet pod nieobecność niektórych członków komisji. Gdy osoby te zjawiły się o godzinie 8'45 rano w lokalu wyborczym, okazało się, że zegar ratuszowy o całe pół godziny wskazywał więcej. Tak uniemożliwiono kontrolę urny. P. Kastner nie pozwolił nawet potrząść urną, celem stwierdzenia, czy jest ona naprawdę próżna. A potem zaczął się akt wyborczy. Bocznie wejściem wpuszczano osoby, które jawnie się wykazywały, że głosują na listę p. Glasera, a przy głównym wejściu wpuszczano tylko od czasu do czasu po kilka osób. Różni naganiacze głosowali kilkakrotnie za inne osoby, a gdy właściwe osoby chciały oddać głos, oświadczone im w żywe oczy, że już głosowały. Głosowano za umarłych, leżących w szpitalu i za nieobecnych w kraju. Działo się to wszystko pod okiem p. Kestnera, który wraz z niejakim Rappaportem i wyżej cytowanym p. Glaserem nietylko fakty te tolerowali, ale jawnie popierali. Są na to dowody! Nazwiska przeciwników zgóry w spisie wyborców zakreślono na dowód, że osoby te głosowały, albo wogóle nie wpuszczono ich do lokalu wyborczego.

P. Kastner usunął zaraz rano niemitych mu mężów zaufania innych list z powodu rzekomego przeszkadzania w wyborach tak, iż przy skrutynjum pozostał sam w otoczeniu swoich towarzyszy i przyjaciół.

Nic dziwnego, że nazajutrz ludność z najwyższym oburzeniem przyjęła wiadomość o wyniku wyborów, który słusznie nosi miano „cudu nad urną”.

Czy wobec tego stanu rzeczy, gdy do rady miejskiej wejdą osoby te same, które nigdy nie doprowadziły gminę do ruiny, zajdzie poprawa stosunków, przyszłość okaże. Oszustwa wyborcze są w tej chwili przedmiotem dochodzeń prokuratorских.

Już „przewidująca” gospodarka starej rady doprowadziła do znanych awantur i protestów przeciw unormowaniu majątku gminnego. Tak wybrana nowa rada będzie tą samą gospodarzą prowadzić dalej.

TOwarzyszE! TOwarzyszki!
PAMIĘTAJCIE O FUNDUSZU PRASOWYM!

Czy istnieje Ukraina Sowiecka?

Od tow. L. Hankiewicza otrzymaliśmy artykuł, rozwijający myśl, wypowiedzianą przez autora parę tygodni temu na naszych szpaltach. Red.

Mój artykuł w prasie socjalistycznej p. t. „Zaraza wśród ukraińskich socjalistów” wywołał odpowiedź tow. W. Altera w „Nowem Piśmie” Nr. 1 p. t. „O Ukrainie sowieckiej”.

Tow. Alter ostrzega również — jak swego czasu i tow. H. E. w swoim artykule w „Folkscejtung” — socjalistów ukraińskich przed sprawami narodowościowymi. „Fakt głodu na Ukrainie — pisze tow. Alter — nie jest dostateczną podstawą dla stworzenia ogólnego frontu narodowego do walki z Sowietami”.

Towarzyszu Alter! Czy nie cierpicie Wy wypadkiem na pewnego rodzaju daltonizm? Kiedy miliony ludu umierają, kiedy wymierają całe wsie, kiedy ginie cały naród, czy naprawdę uważacie za możliwe, ażeby w tej chwili ukraińscy socjaliści wdzięczyli się i mizdżyli do Stalina i jego kompanji? Czyżby naprawdę ideałem Socjalizmu, za który walczyły i umierały miliony, miały być głód i nędza? Czyż naprawdę to co teraz dzieje się w Sowietach miałyby być naszym ideałem? Czyż brak słońca, wolności myśli, radości życia miałyby być faktycznie treścią celu Socjalizmu?

Piszecie Towarzyszu, że Wy odnosiście się życzliwie, ale i krytycznie do Sowietów. Czyż nam nie przysługuje to samo prawo, czy jeżeli my piętnujemy kolonialną politykę Moskwy wobec Ukrainy, jak też i niezdatną ekonomiczną politykę Sowietów, czy to jest równoznaczne z „ogólnym frontem narodowym do walki z Sowietami?”

Towarzyszu! Na czarnoziemiu Ukrainy umiera naród. Przed światową wojną my, ukraińscy socjaliści razem z polskimi towarzyszami wysyłaliśmy do Polski i na Ukrainę broń, amunicję, nielegalne gazety broszury, a teraz wiecie co wysyłamy z naszej biednej ziemi... kaszę, żeby najbliżsi nasi nie zdechli z głodu!

Towarzyszu! Myśmy krzyčili, protestowali, demonstrowali, bili się z austriackimi policjantami, gdy gdzieś tam za oceanami linczowali biali barbarzyńcy murzynów, czy kafrów, a teraz mamy milczeć, aby zachować „życzliwy stosunek” gdy ginie milionowy naród tutaj w Europie? Jakież tam austriackiej Habsburżance stała się krzywda, ciężka krzywda i wtedy młody wówczas Daszyński w austriackim parlamencie podnosił swój płomienny protest. Jednej osobie, jakiejś burżujce, ale niewinnej istocie stała się krzywda i wódz polskich socjalistów stanął całkiem słusznie w jej obronie, a tutaj giną miliony chłopów i robotników i my, ukraińscy socjaliści mamy milczeć?

„Trzech członków Rządu Sowieckiej Ukrainy zostało wykluczonych z partji komunistycznej i zostało aresztowanych” — pisze tow. Alter. Mało. Wszyscy członkowie Rządu powinni być wykluczeni i aresztowani, bo oni są moralnymi sprawcami tej niesłychanej gehenny pracującego ludu. Jeden złodziej we Francji dopuścił się oszustwa, a poleciał minister, a poszli do kryminału i poseł i burmistrz miasta, zredukowano dyrektora policji a tutaj giną miliony nie franków, ale ludzi, i nikogo nie pościgniecie do odpowiedzialności?

„Błędem jest ulegać wnioskom nacjonalizmu i wraz z całą reakcyjną burżuazją krzyczyć o konieczności obrony narodowości ukraińskiej przeciw uciskowi Moskwy”, taką łaskawie udzielacie admonicję i naukę ukraińskim socjalistom.

Nie gniewajcie się Towarzyszu, ale pojęcia nie macie o ukraińskim ruchu

socjalistycznym. I naprawdę nie dziwię się tym wszystkim innym, jeżeli Wy wypisujecie takie historie. Nie chciałem wprost wierzyć — bo głęboko jestem przekonany o Waszej szczerości i uczciwej intencji Waszego artykułu — gdy przeczytałem ustęp o „Sel-Robie”. Wyszli oni (Selrobi) z listy nacjonalistycznej. Był to typowy nacjonal-bolszewizm”. Towarzyszu! nie macie o tem pojęcia. „Sel-Rob” fizyczny plód dzikich i nienormalnych stosunków w naszym kraju. „Selrobi” Walnyckij, Zajac, Pelechatyj, Holinatij i wszyscy inni — to neofici komunizmu, nie mający nic wspólnego z ukraińskim nacjonalizmem, ani z Socjalizmem, to byli caro- i moskalofile „miedielimcy”, czarnosecincicy. Gdy spontaniczny ruch odrodzenia narodu ogarnął najszersze warstwy, wtedy i oni musieli wycofać się ze swoich starych pozycji na pozycje sowieckie. Ukraińska forma dla rosyjskiej treści. Pod firmą reform społecznych przy łagodnym ignorowaniu ukraińsko-

ści parli oni całą siłą do jednej „miedielimcy” chociażby sowieckiej matuszki Rosji.

Dlaczego właściwie tak bardzo boicie się Towarzyszu „tej narodowości”? Prawdą jest, że pierwszy premier ukraińskiego Rządu sowieckiego Rakowski jest dziś w nielasce i nie za patriotyzm ukraiński. Prawda, — ale może Wy Towarzyszu nie wiecie, że pierwszy nasz premier był strasznie miłym i dobrym towarzyszem, ale bułgarskim Żydem.

A teraz kilka słów co do kwestji, czy naprawdę istnieje Ukraina Sowiecka. Twierdzą, że jej niema. Czy widzieliście chociażby jedno takie państwo, któreby by nie miało wszystkich potrzebnych ku temu atrybutów? Mają je nawet takie lilipyty jak Angora, Monako i Lichtenstein, a nie ma tego wszystkiego wielka Sowiecka Ukraina. Czyście Wy słyszeli o tem, że nawet w sprawie mowy Moskwa wydaje ukazy

i uczy, jaką ma być mowa Ukrainy Sowieckiej? Naprawdę powiedzcie, czy słyszeliście kiedy o takim państwie? Ja widziałem takie „państwa”, ale... tylko w tych przemitych i słodkich wiedeńskich operetkach. Prawda w ostatnich dniach czytaliśmy w gazetach, że jakaś sowiecka ekspedycja polarna odkryła jakąś nową lodową wyspę i nazwała ją nazwiskiem naczelnika... ukraińskiego G. P. U. Ale to chyba za mało. Niema. Towarzyszu, Ukrainy Sowieckiej, i dlatego my, ukraińscy socjaliści wypowiedzieliśmy wojnę sowietom, ale nie razem z Hitlerem, czy innym Mussolinim, nie z krucjatą antyboleszewicką czy też z całą reakcyjną burżuazją, ale my sami, my — ukraińscy socjaliści, i wołamy do Was — wszystkich socjalistów: „chodźcie z nami, bo uważamy, że walcząc za ginący lud Ukrainy, walczymy za Socjalizm”.

LEW HANKIEWICZ.

Solidarności i jedności!

Wzburzenie wśród mas robotniczych z powodu ustawy o przedłużeniu czasu pracy i ustawy scaleniowej rośnie z każdym dniem. Świadczą o tem przedewszystkiem liczne protesty i strajki protestacyjne w całych gałęziach przemysłu i w fabrykach poszczególnych; świadczy nastroj bezwzględnie wrogi ogółu robotniczego do ustaw „sanacyjnych”; świadczy też milczenie prasy burżuazyjnej wszystkich odcieni o tem, o czym tak głośno w świecie robotniczym i co tak głęboko porusza dziś wszystkich robotników, milczenie, które jest cichą zмовą kapitału przeciw ludziom pracy.

Sądząc z nastrojów klasy robotniczej, walka przeciw znieprawdzonej ustawom toczyć się będzie dalej, przybierając na sile.

Aby walka ta uwieńczona została powodzeniem, potrzeba dwóch rzeczy: *solidarności i jedności klasy robotniczej*. Stara to prawda, dobrze robotnikom znana, a jednak trzeba nanowu ją przypomnieć zawsze, gdy robotnicy do nowej stają akcji.

Zwłaszcza teraz hasła *solidarności i jedności* większą mają wagę, niż kiedykolwiek przedtem.

Z jednej bowiem strony przedsiębiorcy usiłują sparaliżować solidarną walkę robotników przez to, że ustawy „sanacyjne” nie wszędzie wprowadzają się odrazu, lub w całej ich rozciągłości. Jeżeli w jakiejś fabryce nie przedłuża się narazie czasu pracy i pozostawia się dotychczasowe urlopy, jeżeli w jakiejś gałęzi pracy ustawa scaleniowa nie wchodzi w życie, lub wchodzi tylko częściowo, to próbuje się odciągnąć robotników, jako rzekomo niezainteresowanych, od solidarnej akcji z ogółem. Jestto spekulacja na egoizm, jestto świadoma robota rozbijania solidarności robotniczej. Spekulacja zresztą chybiona, każdy bowiem robotnik zdaje sobie sprawę, że ci os. spadający dzisiaj na jego towarzysza, nie ominie jutro jego samego, że kapitał nie zna sentymentów, że złe ustawy godzą w ogół robotniczy.

A z drugiej strony ma klasa robotnicza wroga solidarności i jedności w swych własnych szeregach. Zaprzę dane „sanacji” związek w rodzaju Z. Z. Z. i B. B. S., wysilają cały swój spryt, by panom swym dobrze się przysłużyć i by robotnicy nie spostrzegli ich zdrady. Lecz daremny to

trud! Robotnicy mają dla tych panów tylko pogardę. Właśnie w sprawie obu ustaw antyrobotniczych uświadniła się w całej pełni zdradziecka robota renegatów socjalistycznych. Nikt tak głośno nie krzyczał przeciw tym ustawom, jak ZZZ. i BBS. i nikt tak cicho nie połknął tych ustaw, jak ci rozbijacze jedności robotniczej. Sami siedzieli i siedzą cicho, ale masom robotniczym, walczącym z ustawami, zdradzieckie zadają ciosy. Związeczki te dopomogły uchwaleniu ustaw „sanacyjnych”, a teraz chętnie się, że zabiegają o odroczenie ustawy o przedłużeniu czasu! To ci maklerzy! Ależ przedsiębiorcy sami — jak wspomnieliśmy — tu i owdzie świadomie grają na zwłokę, byle rozbić solidarność robotniczą. Z. Z. Z. i B. B. S. przyznają się tedy jawnie, że wysługują się przedsiębiorcom.

Gdy chodzi o ustawę scaleniową, ZZZ. i BBS. tam gdzie jeszcze ma-

ją jakieś wpływy, usiłują oszukać robotników w ten sposób, że głoszą hasło... wyłączenia pewnych fabryk z działania ustawy, czyli poprostu — *rozbicia jedności klasy robotniczej, tworzenia rozmaitych grup wśród robotników jednego nawet zawodu!* Tak postępują ci rozbijacze w państwowych fabrykach wojskowych na terenie Warszawy.

Ale to już są chorobliwe odruchy bankrutów, którym się grunt usunął pod nogami, a którzy muszą do końca grać rolę, do jakiej wynajęta ich „sanacja”.

Gdy masy robotnicze zdobędą się na wielki wysiłek solidarności i jedności, gdy uwierzą tylko w siebie i w słuszność swej sprawy — zwyciężą w walce obecnej i utworzą drogę do dalszych zwycięstw.

(imb.)

Prywatne życie władców Trzeciej Rzeszy

Pod tym względem dzieje się wszędzie jednakowo, że jak tylko gdzie pojawia się opatrnościowy mąż, to zaraz roi się koło niego do różnych reporterów, biografów, wścibskich i totumfackich, zagląających do najintymniejszych ubikacji „wodza”, obwachujących każdy kąt gdzie on przebywa i tworzących dokoła niego legende.

W Niemczech grasuje niejaka Lily Doblhoff, która łązi za wodzami krok w krok, śledzi każdą ich czynność, zagląda do brudnej bielizny, poczem wpada w cieleny zachwyty i ten zachwyty wylewa na papier. Czasem ośmieszają i skompromitują swe bóstwo, ale przebacza jej się, ponieważ intencje były dobre.

Pisze więc taka Lily Doblhoff o Hitlerze:

„Książek Hitler nie czyta, a jego lekturę stanowią ilustrowane pisma”.

A to mu się przysłużyła!

Elegancja Goeringa, a zwłaszcza jego jedwabne koszule przyprawiają Lily Doblhoff o ataki hysterji. Mniej natomiast zachwyca się mieszkaniem pre-

miera pruskiego.

„Mieszkanie jego — pisze Lily Doblhoff — przypomina sceniczną dekorację, jaką w teatrze daje się tyranom; jest ponure i bezgłośnie. Nie wiem, czy Goering sam urządzał mieszkanie, czy też tylko przypadkowo ono tak ponuro wypadło”.

A teraz coś niecoś o switach panów władców III Rzeszy. „Každy szanujący się minister — pisze ta Lily wieloniemiecka — ma swego niemieckiego księcia, młodego blondyna, jako sekretarza. Ci wrzeszcząco młodzi ludzie usilnie ukrywają, że wiedzą cośkolwiek o ciężkich walkach i troskach życiowych. W pruskiem prezydium ministrów sekretarzem jest książę heski, brat zięcia króla włoskiego. Gdy zadzwoni telefon młody książę podnosi słuchawkę i powiada: „Tu przedpokój pana ministra”. Nic ponadto. Ani imienia ani tytułu, ani rangi! Synowie starych, królewskich rodów są dumni, mogąc być sekretarzami w przedpokojach narodowo- „socjalistycznych” ministrów”.

Z życia robotniczego

WIELKI WIEC METALOWCÓW W PODGÓRZU

W niedzielę 21 bm. w Domu tramwajarzy odbyło się wielkie zgromadzenie metalowców z porządkiem dziennym: 1) Sytuacja gospodarcza, 2) Organizacja robotników, 3) Wolne wnioski. Zgromadzenie zagałę i przewodniczył mu tow. Butrymowicz, zaznaczając potrzebę urządzania zgromadzeń i stworzenia silnego Związku, gdyż sytuacja obecna zmusza do zorganizowania się wszystkich metalowców w Związku zawodowym aby się przeciwstawić wyzyskowi. Następnie wygłosił obszerny referat tow. dr. Drobner, potem przemawiali tow.: Grochal, Cekiera, Moszkowicz, Zathay i inni.

W dyskusji wszyscy stwierdzili, że dość bałamuctw bebesowskich związków. Wszyscy robotnicy są świadomi, że tylko zorganizowani w klasowych związkach zawodowych będą zdolni bronić swych praw. Następnie uchwalono rezolucję, która brzmi:

„Zgromadzeni metalowcy z fabryk metalowych w Krakowie w dniu 21 stycznia 1934 r. protestują przeciwko niszczeniu ustawodawstwa socjalnego, które od 1 stycznia 1934 przynosi niekorzystne zmiany dla klasy pracującej. Wystarczy przytoczyć, że w okresie niebywałego wzrostu bezrobocia przedłuża się czas pracy z 46 na 48 godzin tygodniowo. Dalej wielkie zmiany w korzystaniu z urlopów. Obniżenie wynagrodzenia do połowy za godziny nadliczbowe. Wszyscy zgromadzeni odnoszą się do miarodajnych czynników, aby wspomniane ustawy pogarszające zostały cofnięte. W przeciwnym razie zmuszeni jesteśmy zaprotestować i przez skonsolidowanie silnego frontu robotniczego podjąć walkę obronną przeciw szkodliwej polityce i walczyć będziemy o przebudowę ustroju społecznego. — Wszyscy robotnicy zdają sobie sprawę z tego, że ZZZ oraz BB bałamucą robotników i dążą do rozbitcia jednolitej siły robotniczej. Wszyscy zgromadzeni są świadomi, że tylko przez zorganizowanie się w prawdziwych szeregach robotniczych będą zdolni do obrony swych praw. Wobec powyższego postanawiają masowo wstąpić na członków do Związku zawodowego metalowców“.

W czasie odbywania zgromadzenia zgłaszało się wiele osób celem wpisania się na członków.

STRAJK DEMONSTRACYJNY W ANDRYCHOWIE

We czwartek 18 stycznia 1800 robotników firmy Bracia Czczowiczka w Andrychowle odbyło jednodniowy strajk demonstracyjny przeciw sanacyjnej ustawie o „ubezpieczeniu społecznym“. Do strajku tego przyłączyli się robotnicy z innych fabryk, między innymi z tartaku hr. Borkowskiego. Do strajku przyłączyli się też robotnicy zorganizowani w **chadeckich związkach**.

W fabrykach pozostali przy pracy tylko urzędnicy i majstrowie. O godzinie 10 przedpołudniem, w wypełnionej po brzegi sali Domu Robotniczego w Andrychowle odbyło się protestacyjne zgromadzenie strajkujących.

Przewodniczył tow. Pékala. Referat o sprawach ubezpieczeniowych i zamachu na prawa robotnicze wygłosił tow. Pysz z Białej. Z chadecji przemawiał poseł Pobożny.

Przeciwko tym ustawom, danym robotnikom w piętnastą rocznicę niepodległości w ósmym roku rządów sanacyjnych, panował wrogi nastrój.

Po uchwaleniu rezolucji, protestującej przeciwko pogorszeniu ustaw socjalnych, w podniosłym nastroju zakończono zgromadzenie okrzykiem: Niech żyje jedność klasy pracującej w walce o swe prawa!

SSANACYJNE PODRYGI

Sanatorzy białscy, chcąc się przypodobać swoim mocodawcom z Warszawy, usiłują swoje sieci nastawiać na robotników. Od podstaw swoich cuchnący ZZZ przez swoich podskakiwaczy tu i ówdzie stara się rozbić nasze zawodowe organizacje.

Skutki tej roboty są aż za nadto jaskrawe. — W takiej malutkiej miejscowości Wilamowice, gdzie jest fabryka tkacka p. Krzyżanowskiego, od szeregu lat istniała organizacja klasowa. Robotnicy wywalczyli sobie umowę zbiorową i podwyższyli sobie płace o 200 do 300 procent w porównaniu do czasu, gdy nie było organizacji.

To było nie na rękę fabrykantowi i sanacyjnemu burmistrzowi Mice. Sprowdzili rozbijaczy z ZZZ do fabryki dla rozbitcia klasowego Związku. Siłą ściągnięto kilkunastu członków. Tym sposobem rozbita klasowa organizacja. —

Torgler w ręku Goeringa

Berlin, 24 stycznia (PAT). Według opublikowanej deklaracji Torgler znajduje się od dnia 14

stycznia w więzieniu tajnej policji śledczej w Berlinie.

A wynik taki, że fabrykant nie przestrzega umowy zbiorowej i przyjętym świeżo do pracy płaci aż po 5 do 7 złotych na 14 dni za pracę. Widząc to robotnicy tej zapadłej miejsciny masowo opuszczają zdradzieckie szeregi ZZZ i przychodzą z powrotem do klasowej organizacji.

W niedzielę 14 stycznia zawitali obłudnicy z ZZZ do czanieckiej fabryki papieru, by tu złapać ludzi na wędkę. Robotnicy czanieccy przywitali tych slugusów jak sobie zasłużyli. Dopiero policja wezwana przez tych panów umożliwiła im obrady, które jednak w skutkach okazały się marne. Poza zdrajcą Węglarzem i pięciu strachajłami nikt więcej do organizacji nie przystąpił.

Pięknie rozwijający się ruch socjalistyczny w Kęckiem nie daje spokoju sanatorom białskim. Sytuację próbuje ratować starosta białski dr. Alberti. Na poniedziałek 15 bm. zwołał zebranie poufne do sali pod Białym Orłem w Kętach, gdzie wygłosił referat o sprawach samorządowych. Przy tej sposobności wychwalał rządy sanacyjne.

Wywody jego odparł tow. Iskierka z Czańca, hucznie oklaskiwany przez większość zebranych. Dr. Alberti opuścił Kęty z niezadowolaniem.

Z kraju i ze świata

NOWY KRYMINAL. W departamencie karnym ministerstwa sprawiedliwości rozpatrywane są doniosłe projekty reform w ustroju więziennictwa. Zamierzone jest utworzenie nowego typu zakładów karnych, któreby były przeznaczone wyłącznie dla kryminalistów recydywistów. Pierwsze więzienie tego rodzaju założone zostanie w miejscowości Koronowo na Pomorzu. Obecnie tam istniejący zakład karny zostałby znacznie rozszerzony, tak, że mogłoby się w nim zmieścić około 5000 więźniów, zaliczonych do kategorii niepoprawnych. Nowe więzienie w Koronowie umożliwi odciążenie więzienia w Górach Świętokrzyskich, które z uwagi na powstający tam park przyrody ulec ma likwidacji.

KARA 10 MILJONÓW ZŁOTYCH NA ZAKŁADY ŻYRARDOWSKIE. W osławionych zakładach żyrdardowskich wykryto ostatnio poważne nadużycia na szkodę skarbu państwa. Nadużycia te dokonywane były systematycznie przez osiem lat. Polegały one na nieopłacaniu stempli od obrotu wekslowego. Władze skarbowe zarządziły przeprowadzenie rewizji ksiąg kasowych i buchalteryjnych zarządu zakładów żyrdardowskich i po dwudniowych badaniach wykryto nadużycia. Władze skarbowe, opierając się na istniejących przepisach, postanowiły ukarać zakłady żyrdardowskie grzywną, która wyniesie około 10 milionów złotych.

WARSZAWSKI „KUBA ROZPRUWACZ“. Policja ujęła niebezpiecznego złoceńcę, z czynów swoich podobnego do osławionego „Kuby rozpruwacza“. Osobnikiem tym jest malarz pokojowy Adam Górniak. Napastował on na ulicy przechodzącą kobiety i ranił je w okolicy brzucha specjalnie wyostrzonym scyzorykiem. Ofiarą jego padła ostatnio Stanisława K. Wyszła ona późnym wieczorem z „Gastronomji“ na Nowym Świecie w towarzystwie Józefa Sikorskiego. Nagle zbliżył się do nich jakiś mężczyzna i szybkim ruchem ugodził Stanisławę K. scyzorykiem w brzuch. Sikorski odepchnął napastnika, lecz po krótkiej chwili poczuł, iż sam jest ranny nożem. Dalsze śledztwo ustaliło, iż ofiarami zbrodni padły również: Jądwiaga Pełczówna oraz druga kobieta, której nazwiska ze względu na ciężki stan zdrowia nie zdolano narazie ujawnić. Obie te kobiety napadnięte były przez Górniaka na Nowym Świecie. Ciężko rannego Sikorskiego umieszczono w szpitalu. Stanisława K. uniknęła zranienia dzięki jedynie temu, że zbrodniarz trafił w mufkę i tylko lekko skaleczył K. w rękę. Górniaka, mającego przeszłość kryminalną, osadzono w więzieniu. Twierdzi, że napadał go jakiś szal.

PREZES „STRZELCA“ I KOMENDANT PRZYSPOBIENIA WOJSKOWEGO ARESZTOWANI ZA KRADZIEŻ. Na polecenie władz dokonała policja z Jarocina aresztowania sołtysa gminy Annopol Tomasza Zaworskiego, prezesa „Strzelca“ oraz syna jego Stanisława, komendanta przyspobienia wojskowego, za kradzież drzewa z lasu

w Bachorzewie, oraz za czynny opór przeciw władzy w czasie rewizji, przeprowadzonej przez urzędnika policyjnego za skradzionym drzewem w zagrodzie Zaworskich. Policja aresztowała Zaworskich i odwiozła ich do posterunku w Jarocinie. Po aresztowaniu zarządził starosta Różankowski natychmiastowe pozbawienie Zaworskiego urzędu sołtysa gminy Annopol.

ABY PRZESZKODZIĆ MĘZOWI W SAMOBÓJSTWIE, ŻONA POPRZECINAŁA SOBIE ŻYŁY. W Bydgoszczy w niedzielę wieczorem w barakach przy ul. Dwernickiego zaszło niesamowity wypadek na tle próby samobójstwa. Jan Przybyszewski, bezrobotny lokator baraku, w przystępie rozstroju nerwowego chwycił za brzytwę i zamierzał pozbawić się życia przez przecięcie gardła. W ostatniej chwili rzuciła się ku niemu żona, Helena i, chwyciwszy go za rękę, nie dopuściła do popelnienia samobójstwa. Jednakowoż sama podczas szamotaniny się z desperatem w dwóch miejscach przecięła sobie żyły prawej ręki. Krew buchnęła strumieniem. Gdy na krzyk Przybyszewskiego, który rzucił się na ratunek żony, nadbiegli sąsiedzi, zastali Przybyszewską na podłodze, ociekającą obficie krwią. Zawezwane pogotowie ratunkowe odwiozło nieszczęśliwą kobietę w stanie ciężkim do szpitala.

SMIAŁA UCIECZKA Z WIĘZIENIA. W ub. niedzielę policja tczewska przy współudziale strażnicy więziennej dokonała w okolicach Tczewa obławy za zbiegłymi z więzienia starogardzkiego przestępcami. Z więzienia zbiegli szpieg Simon, bandyta-włamywacz Moszczyński oraz morderca Franciszek Chilkowski. Trójka ta, odsiadująca w więzieniu starogardzkim karę kilkuletniego więzienia, zdołała w ubiegłą niedzielę zmylić czujność posterunku i zbiec w niewiadomym kierunku. Zarządzona przez policję tczewską nagła rewizja w mieszkaniu rodziców Chilkowskiego w Bałdowie nie doprowadziła do ujęcia zbiegłych więźniów. Przypuszczać należy, że zbiegli przez granicę do Niemiec, tembardziej, że wśród nich znajdował się szpieg niemiecki Simon.

USYPIACZE W POCIĄGACH. Marja Miniewska, biuralistka w Mostach, jechała pociągiem Wilno—Lida—Warszawa. Gdy pociąg przejechał stację Rembertów, konduktor obudził Miniewską znajdującą się samotnie w przedziale II klasy. Pasażerka czuła oszołomienie i lekki ból głowy. Jednocześnie stwierdziła, iż skradziono jej leżącą na półce walizkę skózaną zawierającą 3 suknie, 6 chustek wiewiowych, przybory podróżne, zaświadczenia kompensacyjne, weksel kaucyjny na 10.000 złotych, różne papiery i lekarstwa na ogólną sumę 500 zł. Miniewska przypuszcza, iż sprawcami kradzieży był złodziej, którzy prawdopodobnie odurzili ją jakimś narkotykiem lub też palili zatrute papierosy.

MIASTO OKUPOWANE PRZEZ... 2 BANDYTÓW. Z Bazylei donoszą o sensacyjnym pościgu za dwoma bandytami niemieckimi Sandwegiem i Veltem. W ciągu dwóch dni ruch na mieście ustał całkowicie, a ludzie przeważnie nie opuszczali domów, częścią ze strachu, częścią, aby nie utrudniać akcji policyjnej. Obecność w mieście bandytów niemieckich stwierdzono w sobotę, podczas przeprowadzenia kontroli dokumentów osobistych przebywających w Bazylei cudzoziemców. Okazało się, że Sandweg i Velt są uczestnikami bandy, która obrabowała banki w Stutgardzie i Bazylei, zabijając dwóch urzędników bankowych. Podczas aresztowania obaj bandyci stawili zacięty opór, przyczem zabity został komisarz policji i policjant, a jeden z przechodniów odniósł ciężką ranę. Korzystając z zamieszania bandyci na ukradzionych rowerach zbiegli. Policja jednak zdołała wysledzić, że ukryli się w parku miejskim. Teren parku otoczono silnym kordonem policji i rozpoczęto obłężenie. Odnalazłszy w mieście przyjaciółkę bandytów, policja wyprawiła ją do parku dla zbadania sytuacji, dając jej koszyk z żywnością. Wysłana powróciła z oświadczeniem, że bandyci zdecydowani są walczyć do ostateczności i mają znaczne zapasy amunicji. Wobec tego wzmocniono nadzór nad parkiem. Około godz. 5 rano usłyszano 2 strzały, lecz dopiero w 3 godziny później patrol policyjny ośmielił się rozpocząć okupację parku. Na jednej z ławek znaleziono zastygłe ciała bandytów, którzy sami odebrali sobie życie, widząc sytuację bez wyjścia. Obłężenie bandytów stanowiło sensację wczorajszego dnia w całej Szwajcarii.

ZBRODNIA W GRÓDKU JAGIELLOŃSKIM. W Gródku Jagiellońskim niejacy Czapelski, Tit-

ma i Karma zarabali siekierami niejakiego Jezierskiego skutkiem rachunków osobistych. Zbrodniarze staną przed sądem doraźnym.

ZAKOPAŁA W STAJNI... Katarzyna Jabłońska, 17-letnia dziewczyna, zamieszkała w Krasnej (powiat Krosno), po urodzeniu swego dziecka, zakopała je w stajni swojej matki. Uczynku Jabłońskiej, małoletniej wiejskiej dziewczyny, nie można nazwać zbrodnią. Jest to wynik zafobanego poglądu na t. zw. dzieci nieślubne. Niewątpliwie Jabłońska stanie przed sądem, choć przecież przed sądem winno zasiąść społeczeństwo, które klasyfikuje dzieci na bękartów i niebękartów, społeczeństwo o obłudnych pojęciach.

TELEGRAMY

NOWE ROZPORZĄDZENIE

O STOWARZYSZENIACH AKADEMICKICH

Warszawa, 24 stycznia (tel. wł.). Minister oświaty wydał rozporządzenie, zmieniające i uzupełniające niektóre przepisy rozporządzenia o stowarzyszeniach akademickich. Między innymi nowe rozporządzenie postanawia, że stowarzyszenia akademickie, które nie posiadają statutu zalegalizowanego, nie mogą działać na terenie akademickim, ani używać nazwy, mogącej wywołać przekonanie o ich akademickim charakterze.

OBNIŻKA PODATKU OD CUKRU

Warszawa, 24 stycznia (PAT). W Dzienniku ustaw Nr. 6 z dnia 24 bm. ogłoszone zostało rozporządzenie ministra skarbu z dnia 13 stycznia br., wydane w porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu, które postanawia, że począwszy od dnia 1 stycznia 1934 obniża się z 3'6 na 3'35 procent stawki scalonego podatku przemysłowego od cukru, określone w paragrafie 3 rozporządzenia ministra skarbu z 21 września 1932.

EPIDEMIA TYFUSU W WARSZAWIE

Warszawa, 24 stycznia (tel. wł.). Zanotowano tu 25 wypadków tyfusu plamistego, zaś 322 osób podejrzanych poddano pod obserwację. Epidemia wybuchła w domu noclegowym przy ulicy Leszno 93, skąd rozszerzyła się na inne dzielnice.

DOLAR

Warszawa, 24 stycznia (tel. wł.). Dziś w obrotach prywatnych płacono 5'52 zł. za dolara. — Bank Polski płacił 5'49 zł.

KTO WYGRAŁ MILJON?

Warszawa, 24 stycznia (tel. wł.). W dzisiejszym ciągnięciu loterii państwowej milion złotych wygrał nr. 40875; po 15.000 zł. nra: 26869, 52423, 91483, 107280, 127727 i 139996; po 10.000 zł. nra: 140699 i 158928.

BUDOWA KOLEI RADOM—WARSZAWA

Radom, 24 stycznia (PAT). Według ostatnich informacji z radomskiej dyrekcji kolei państwowej prace nad budową linii Radom—Warszawa ulegną przyspieszeniu. Już na jesieni br. linia zostanie oddana do użytku. Narazie odbywać się będzie ruch prowizoryczny dla kilku par pociągów osobowych i towarowych.

POŻAR SZKOŁY

Radom, 24 stycznia (PAT). Z Opoczna donoszą, że w Radzicach spłonął doszczętnie wybudowany w roku 1932 przez związek samorządowy zakład wychowawczy, a zarazem szkoła dla dzieci. Straty obliczają na 30.000 złotych. Przyczyna pożaru narazie nie ustalona.

SESJA MIĘDZYNARODOWEGO BIURA PRACY

Genewa, 24 stycznia (PAT). Rada administracyjna międzynarodowego Biura pracy zakończyła dyskusję w sprawie zwołania konferencji dla rozpatrzenia sprawy ratyfikacji konwencji z roku 1931 o czasie pracy w kopalniach węgla. Rada postanowiła, że zaproszone będą tylko: Wielka Brytania, Niemcy, Polska, Francja, Belgia i Holandia. Data i miejsce konferencji zostaną zakomunikowane innym państwom, które będą mogły być reprezentowane na konferencji i przedstawić swój punkt widzenia. Daty konferencji narazie nie ustalono, ale przewiduje się, że narady węglowe odbędą się bezpośrednio po kwietniowej sesji Rady administracyjnej.

ZNOWU BURZLIWE POSIEDZENIE PARLAMENTU FRANCUSKIEGO

Paryż, 24 stycznia (PAT). Popołudniowe posiedzenie parlamentu rozpoczęło się w atmosferze

Polska polityka zagraniczna tajemnicą

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24 stycznia.

Sejmowa komisja budżetowa obradowała dziś nad budżetem ministerstwa spraw zagranicznych. Wobec powrotu ministra Becka z Genewy, referent poseł **Walewski** (BB) wyzdrowiał i budżet referował. Na posiedzenie nie przybył minister Beck, — zastępował go wiceminister Szembek. Widocznie chodziło o **niedopuszczenie do dyskusji nad polityką zagraniczną.**

Wedle referatu wydatki tego ministerstwa wynoszą 40,217.500 zł., z tego 4,700.000 zł. na **fundusz dyspozycyjny** i 4,260.000 zł. na tak zw. **fundusz propagandowy**. Referent wypowiada przekonanie, że zagranicą wzrastają autorytet i wpływy polskie.

Wiceminister Szembek omawia cyfrową stronę budżetu i mówi o konsolidacji mniejszości polskiej zagranicą.

TOW. POSEŁ CZAPIŃSKI

podkreśla, że od roku nie było możliwości omówienia naszej polityki zagranicznej mimo ogromnej zmiany w stosunkach politycznych. Mówca zapytuje wiceministra Szembeka, czy **będzie wygłoszone expose w najbliższym czasie, w przeciwnym bowiem razie PPS poruszy na plenum**

Sejmu interesujące nas zagadnienia, a specjalnie politykę wobec Niemiec. Mówca obala optymizm referenta i oświadcza, że wyniki polskiej polityki zagranicznej są następujące: osłabienie stosunków z Francją, ułatwienie polityki Hitlerowi, faktyczna strata wpływów w Gdańsku, który hitlerowcy uważają za swój teren (przewodniczący poseł Hołyński dzwoni i prosi o nieporuszanie momentów politycznych).

Mówca zwraca uwagę na refleksy, jakie wywołuje polityka polska w Moskwie i podkreśla, że **opinja polska jest wysoce zaniepokojona tą dziwną polityką.**

Poseł **Zieliński** (klub nar.) zajmuje się stroną cyfrową budżetu.

Poseł **Lucki** (Ukraińiec) oświadcza, że ministerstwo spraw zagranicznych popiera moskalfilstwo na Rusi Przykarpackiej.

Poseł **Miedziński** (BB) twierdzi, że wybór momentu na wygłoszenie expose o polityce zagranicznej trzeba zostawić ministrowi. — Polityka polska jest pokojowa.

Wiceminister Szembek zapowiada, że wedle jego wiadomości p. Beck wygłosi expose jeszcze w toku obecnej sesji.

Na tem dyskusję zakończono. Jutro dyskusja nad budżetem spraw wojskowych.

Zwołanie Rady Ligi Narodów dla spraw Austrii

Paryż, 24 stycznia (PAT). Genewski korespondent „Matina” donosi, że generalny sekretarz Ligi Narodów powziął wszystkie decyzje niezbędne dla szybkiego zwołania Rady Ligi w razie, gdyby kanclerz Dollfuss zażądał jej interwencji. Przewidują, że odwołanie się Austrii do Ligi Narodów byłoby oparte na art. 11 § 2 paktu, mówiącym, iż każdy członek Ligi ma prawo zwrócić uwagę Zgromadzenia lub Rady na okoliczności, mogące spowodować zakłócenie spokoju pomiędzy narodami. W razie skierowania tej sprawy do Genewy Liga Narodów byłaby kompetentna do zabrania głosu w tej sprawie.

Wiedeń, 24 stycznia (PAT). W miarodajnych kołach austriackich potwierdzają wiadomość szwajcarskiej agencji telegraficznej, że poseł austriacki w Szwajcarii Pflügl konferował z organami Ligi Narodów, celem ustalenia sposobów postępowania na wypadek, gdyby Austrija odniosła się formalnie do Ligi Narodów. Austrija powołalaby się na artykuł 11 paktu Ligi a nie na protokół genewski z roku 1922. Obecnie rząd austriacki oczekuje odpowiedzi Berlina, od której uzależnia swą decyzję co do dalszych kroków. „Wiener Ztg.”, przedstawiając sytuację w Genewie, zaznacza, że kanclerzowi Dollfussowi udzielono już niejednokrotnie rady, aby zwrócił się do

Ligi Narodów. Austrija z podziwu godną cierpliwością znosiła dotychczasowe ataki na swą suwerenność, równocześnie jednak rosła w proporcji geometrycznej zuchwałość narodowych socjalistów. Austrija nie obawia się dyskusji międzynarodowej, gdyż prawo jest po jej stronie.

PUCZ HITLEROWSKI W AUSTRJI

30 STYCZNIA

Londyn, 24 stycznia (PAT). „Times”, donosząc o demarce Austrii w Londynie u Simona oraz o podobnych demarces w Paryżu i Rzymie, które nastąpiły po proteście w Berlinie, tłumaczy wszystkie te kroki tem, że rząd wiedeński ma powody do przypuszczeń, że niemieccy i austriaccy hitlerowcy zamierzają w najbliższej przyszłości rozwinąć jeszcze większą akcję terrorystyczną. Ścisły związek pomiędzy partią narodowo-socjalistyczną w Niemczech a agitatorami w Austrii został absolutnie stwierdzony i rząd austriacki posiada wyraźne dowody, że z Niemiec poprzez granicę austriacką przewożone są materiały wybuchowe. Pogłoski kursujące po Londynie ustalają nawet datę puczu hitlerowskiego w Austrii, a mianowicie wskazują na dzień 30 stycznia, jako pierwszą rocznicę objęcia władzy przez Hitlera.

— o o o —

dużego podniecenia. Po przyjęciu szeregu projektów w sprawach drugorzędnych w dyskusji nad budżetem więziennictwa zabrał głos prawniczy deputowany Henriot, znany ze swych ostrych wystąpień na ostatnim posiedzeniu Izby przeciw rządowi w sprawie afery Stawiskiego. Już samo pojawienie się tego deputowanego wywołało wrogie okrzyki pod jego adresem ze strony posłów radykalnych i socjalistycznych. Dep. Henriot na wstępie swego przemówienia zaznaczył, że opierając się na wiadomościach prasy sprawa Stawiskiego jeszcze raz zostanie odroczone z powodu kradzieży niektórych akt tej sprawy. Dalej mówca zwraca uwagę, że gen. Barbier de Fourtou, członek rady nadzorczej jednego z towarzystw Stawiskiego, był broniony w r. 1932 przez premiera Chaumtempa. Mówca zapewnia, że nazwisko ministra sprawiedliwości figuruje w aktach sprawy afery Stawiskiego. Sprawy sądowe, zdaniem mówcy, nie rozwijają się normalnie, gdyż wpływy parlamentarne i rządowe zmieniają ich bieg. — W tej chwili dep. Bousse przerywa mówcy, wołając: „Ile pieniędzy otrzymał pan za swoje wystąpienie?” Dep. Bousse zapowiedział przytem, że oczekuje świadków pos. Henriota, poczem podchodząc pod trybunę, obrzucił mówcę gradem inwektyw. Wywołało to niebывałą burzę. Prawicowi deputowani biją w pulpity, komuniści wznoszą okrzyki i śpiewają Międzynarodówkę. Przewodniczący kazał opróżnić trybunę, poczem przerwał posiedzenie.

ADWOKATURA A MANDAT

Paryż, 24 stycznia (PAT). „Le Matin” donosi, że paryska rada adwokacka uchwaliła wczoraj

postanowienie, w myśl którego adwokaci, piastujący mandat poselski lub senatorski nie mogą występować przed sądem w charakterze zawodowym za lub przeciwko państwu, departamentom lub gminom. Poza tem rada uchwaliła, że adwokaci, piastujący mandaty poselskie lub senatorskie, którzy występują w obronie instytucji oszczędnościowych i kredytowych muszą uzyskać na to specjalne zezwolenie od prezesa rady adwokackiej.

OFIARY TRZĘSIENIA ZIEMI W INDJACH

Kalkuta, 24 stycznia (PAT). Nadeszła tu wiadomość, że podczas ostatniego trzęsienia ziemi przy zawaleniu się części pałacu maharadzy Nepalu poniosły śmierć 2 córki maharadzy.

OGROMACZENIE DYKTATURY ROOSEVELTA NA DWA LATA

Waszyngton, 24 stycznia (PAT). Komisja bankowa Senatu, która omawiała projekty walutowe rządu, ograniczyła do dwóch lat istnienie funduszu stabilizacyjnego i trwania pełnomocnictw udzielonych Rooseveltowi w sprawie dewalwacji dolara. W uchwale swej komisja zaznacza, iż okres dwuletni może być zmniejszony na życzenie prezydenta lub przedłużony o 1 rok. Projekt wejdzie dzisiaj na porządek dzienny obrad Senatu.

TOWARZYSZE! TOWARZYSZKI!
ROZPOWSZECHNIJCIE SWOJ DZIENNIK!

Ostrzeżenie!

Nie dajcie się oszukiwać i nie pijcie bezwartościowego piwa po tej samej cenie co piwo znanych browarów.

KRONIKA

TUR

CZWARTKÓWKA

We czwartek 25 bm. o godzinie 7 wieczorem w sali Domu Robotniczego w Krakowie (ul. Dunajewskiego 5 II piętro) odbędzie się odczyt tow. dra Jakóba Brossa na temat:

„PRZESZŁOŚĆ I PRZYSZŁOŚĆ PRAWA KARNEGO“.

W Domu kolejarzy (ul. Warszawska 15/17) odczyt powyższy będzie powtórzony w sobotę 27 bm. o g. 7 wieczór.

— o o o —

Falszowanie masła

NA WIELKĄ SKALĘ

Z różnych stron miasta skarżą się, że w sklepach krakowskich sprzedawane jest masło deserowe — falszowane. Zawiera ono w sobie wielki procent margaryny lub łaju. Jeden ze znanych chemików zbadał w prywatnym swoim laboratorium „masło deserowe” i stwierdził wszystko, tylko brak obecności prawdziwego masła. „Deserowe masło” sprzedaje się obecnie także w bryłach i to o 10 gr. taniej na funcie — powinno się je sprzedawać w skrzynkach z margaryny, bo stamtąd pochodzi. Na wielką skalę sprzedaż falszowanego masła, na którym mleczarnie i sklepy zarabiają kolosalne pieniądze rozpowszechniło się w całym mieście. Miasto posiada własny zakład chemiczny, mieszczący się przy ul. Brackiej oraz zakład państwowy badań środków spożywczych. Instytucje te winny zająć się zbadaniem masła w Krakowie, a władze kontrolne miejskie pociągnąć producentów i sprzedawców falszowanego towaru do surowej odpowiedzialności. Masło deserowe w Krakowie jest bardzo drogie i jeszcze falszowane. To samo dotyczy brył masła kuchennego sprzedawanego w sklepach — masło to również sporządzane bywa z margaryny i innych łajów.

ZARZĄD FUNDUSZU BEZROBOCIA zawiadamia: Działalność funduszu bezrobocia, oparta na przepisach ustawy z 18 lipca 1924 o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia w brzmieniu, nadanym obwieszczeniem z 24 czerwca 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 58/32 poz. 555), nie uległa zmianom i trwa nadal. Z powyższego wynika, że pracodawcy nadal mają obowiązek zgłaszania pracowników oraz terminowego przekazywania należnych funduszowi bezrobocia wkładek. Celem komunikatu niniejszego jest usunięcie błędnego mniemania, jakoby nowoobowiązująca ustawa o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51/33 poz. 396) zmieniła przepisy prawa o zakresie działania funduszu bezrobocia.

WIELKA WYSTAWA ART. PLAST. LEGJONISTÓW. Jak już donosiliśmy, odbędzie się już w niedługim czasie wielka wystawa artystów plastyków legionistów, pierwsza tego rodzaju wystawa w Krakowie. Wystawa ta mieścić się będzie w całym Pałacu Sztuki i szczerze wypełni wszystkie sale. Nad realizacją tej wystawy pracuje specjalny komitet, ze swym przewodniczącym artystą malarzem majorem Felsztyńskim. Pałac Sztuki dekorowany będzie według projektów art. mał. Jana Hryniewskiego, który zaprojektował również afisz. Opracowanie katalogu powierzono art. malarzowi i znanemu krytykowi dr. Sewerynowi. Termin otwarcia podamy niebawem, gdyż czeka się jeszcze na ekspozyty z Warszawy. Na otwarcie spodziewany jest liczny zjazd z Warszawy i prowincji. Dopłat żadnych nie będzie, posiadacze akcyj będą mieli wstęp jak zawsze, bilet dla nieposiadaczy akcyj 1 zł. Obecne wystawy trwać będą jeszcze przeszło tydzień.

FATALNY SKOK Z TRAMWAJU. Michał Drozdowski (lat 19), zam. przy ul. Piekarskiej 13, wyskoczył z tramwaju w czasie jazdy na ul. Krakowskiej i upadł na bruk. Skok Drozdowskiego był fatalny, gdyż stracił on przytomność. Po udzieleniu pomocy przez lekarza pogotowia ratunkowego pozostawiono Drozdowskiego opiece domowej.

KONCERT TUM W SANATORJUM GRUŻLICZYM W PRĄDNIKU BIAŁYM. W ubiegłą sobotę odbył się w miejskim sanatorium gruźliczym na Prądniku Białym koncert chóru TUM pod kier. p. dra Życzkowskiego. Gruźlica, jako choroba przewłoczna, wymaga długich miesięcy leczenia sanatoryjnego. Sprostac wymaganiom nakładanym przez dość surowy z konieczności regulamin sanatoryjny i przyzwyczaić się do monotonnego życia sanatoryjnego nie jest rzeczą łatwą, dlatego też należy z uznaniem podkreślić szlachetną inicjatywę prezesa chóru p. radcy inż. Niżyńskiego, który zrozumiał doniosłość wprowadzenia tego rodzaju rozrywek w szare codzienne życie pacjentów. Uśmiechnięte twarze pacjentów i pacjentek,

ich oczy błyszczące zadowoleniem były najlepszym dowodem jak bardzo takie koncerty są potrzebne. Każdej wykonanej pieśni towarzyszyły długo niemilkające oklaski słuchaczy, jako wyraz uznania dla wysokiego poziomu artystycznego chóru oraz wdzięczności za szlachetną ofiarność całego zespołu z pp. drem Życzkowskim i prez. inż. Niżyńskim na czele.

ZMASAKROWANY APASZ NIE CHCE WYDAĆ SPRAWCÓW POBICIA. Na ulicy św. Wawrzyńca przyszło wczoraj do bójki między apaszami. Podczas walki 24-letni Stanisław Henka, znany złodziej, został zmasakrowany nożami. Najcięższą ranę odniósł on na karku. Do ciężko ranego Henki wezwano pogotowie ratunkowe, które przewiozło go do szpitala. Policja prowadzi dochodzenia celem wykrycia sprawców zmasakrowania Henki. Henko odmówił wydania nazwisk, z którymi to kolegami stoczył krwawą walkę.

TRAMWAJ WPADŁ NA DOROŻKĘ. Wóz tramwajowy najechał na ul. Lubicz na dorożkę konną Nr. 15. Dorożka została znacznie uszkodzona. Szkoła wynosi około 200 zł. Winę ponosi woźnica dorożki, który wyjeżdżając z ul. Strzeleckiej jechał nieprzepisową stroną.

WYPADEK PRZY PRACY. Franciszka Biernatówna (lat 28), robotnica, w czasie obsługi maszyny drukarskiej w fabryce lamp i wyrobów metalowych Emanuela Wachsa przy ul. Salinarnej 2 doznała rozcięcia obu warg i wybitcia 3 zębów. Wezwany lekarz pogotowia ratunkowego opatrzył ranę, poczem przewiózł ją w stanie ciężkim do szpitala św. Łazarza.

POŻAR NA GRÓDKU. Na ulicy Na Gródku 2 w podwórzu tegoż domu z nieustalonej przyczyny zapaliły się śmieci. Dym zasnuł cały podwórze i począł się wydobywać na zewnątrz. Wezwano straż pożarną, która ogień ugasiła.

GRZYWA, WAŁACH I MASTALERZ. Aresztowano Andrzeja Grzywę (lat 43) za współudział w kradzieży pakunku z wozu, stojącego na ul. Miodowej na szkodę Szymona Landera. Skradziony pakunek zawierał przybory piśmienne wartości 150 zł. — Józef Wałach (lat 19) z Woli Duchackiej aresztowany został za systematyczną kradzież węgla z wagonów kolejowych na stacji Kraków — Płaszów. — Za kradzież aparatu fotograficznego wartości 420 zł. dostał się do kryminału Władysław Mastalerz (l. 24). Poszkodowanym jest Israel Parafin, kupiec, zam. przy ul. Dietla 67.

ZLIKWIDOWANIE DWÓCH BAND ZŁODZIEJSKICH. W ostatnich czasach policja zlikwidowała na terenie Krakowa dwie bandy złodziejskie. Jedną z tych band złożoną z kilkunastu znanych złodziei popełniła cały szereg kradzieży potokowych, oraz urzędowała awantury na ulicach miasta. Członkami tej bandy są: Jan Stechlicki (lat 33), Józef Roman (lat 33), Michał Perech-

TRAVEN

66

KREW I BAWELNA

Wyciągnął zegarek i rzekł: „Niezadługo dwunasta“.

„Wiem o tem“, odparłem, „właśnie widzieliśmy na katedrze. I wogóle, ja przestaję“.

„Kiedy?“ zapytał majster.

„Zaraz“, odrzekłem.

„Powiedz Pan to staremu. Jest w kawiarni na przodzie“.

„Widziałem go. Nie potrzebuje mi Pan tego mówić. Przyszedłem przecież przez kawiarnię“.

„Ja także przestaję“, rzekł Osuna.

„Dlaczego chcecie obaj przestać?“ zapytał majster.

„Nie jesteśmy takimi baranami, żeby pracować codziennie po piętnaście i osiemnaście godzin“, rzekł Osuna.

„Piliście, zdaje się?“ zapytał majster.

Osuna natychmiast przystąpił do niego: „Co Pan powiedział?“

„Będę jeszcze chyba mógł powiedzieć, że zaraz dwunasta“, usprawiedliwiał się majster, skoro my pracujemy tutaj już od dziesiątej i jest tyle do roboty“.

„Może Pan mówić, co Pan chce“ rzekłem, „ale już nie do nas. Nie jest Pan więcej naszym majstrem“.

„Dobrze“, powiedział na to majster, „w takim razie idźcie jednak natychmiast. Nie potrzebujecie wtedy już tutaj spać, a śniadania jutro rano też nie dostaniecie“.

„Wcale Pana o to nie pytaliśmy“, odpowiedział Osuna, „a gdybyśmy coś chcieli, to u Pana chyba nie żebralibyśmy“.

Poszliśmy do komory, zapakowaliśmy nasze lachmany do pracy każdy z nas do próżnego worka z cukru i poszliśmy.

Nagle rzekł Osuna: „Zostawiliśmy przecież nasze dwa pesos w starych bucikach, wróćmy się po nie. Gdy tamci chcą mieć obrazki, niech je sobie sami kupią“.

Wzięliśmy nasze dwa pesos i znów przeszliśmy obok piekarni.

„Kto podarł obrazki?“ zapytał Czech.

„My“ odpowiedział Osuna. „Macie coś może przeciwko temu? Tylko powiedziec. Jesteśmy właśnie w odpowiednim nastroju. Myślę chyba, że możemy robić z naszymi obrazkami, co nam się podoba“.

„Nie wiedziałem, że to były wasze obrazki. Nie potrzebowaliście ich przecież podzierać“, rzekł inny.

„Nie znoszę takich nieprzyzwoitych obrazków“, odparł Osuna.

„Nie, my takich obrazków nie potrzebujemy, na szczęście nie“, przyszedłem na pomoc Osunie. I powiedziałem to z pełnym przekonaniem.

Potem poszliśmy do senjora Doux i zażądaliśmy naszych pieniędzy, które nam się jeszcze należały. Nie dał nam ich i powiedział, żebyśmy jutro przyszedli.

„To jutro dobrze znamy“, powiedziałem mu.

Osuna postawił swój worek na ziemię, prze-

chylił się nieco przez bufet, za którym stał senjor Doux i rzekł dość głośno:

„Chce nam pan teraz natychmiast dać nasze pieniądze, czy nie? A może mam dopiero zawołać policję, żeby nam pan wypłacił naszą należną pensję?“

„Niech pan tak nie krzyczy, goście usłyszą“, rzekł senjor Doux cicho i wsunął rękę do kieszeni, by wyjąć pieniądze. „Zapłacę wam przecież, nigdy nie zostałem wam jeszcze dłużny, ani jednego centavo. Chcecie się jeszcze napić flaszkę piwa?“

„Można zrobić“, odparł Osuna. „Nie jesteśmy na to za dumni“.

Usiedliśmy przy stoliku, a kelner przyniósł nam dwie flaski piwa.

„Tego piwa mu nie darujemy, temu skapcowi“ rzekłem. „Myślał napewno, że odmówimy, w przeciwnym razie nie byłby nas zapraszał“.

„Z pewnością nie“, twierdził Osuna, „dlatego też powiedziałem tak. Wcale nie mam apetytu“.

Senjor Doux nie pytał dlaczego odchodzimy. Takie nagłe pożegnania zdarzały mu się zbyt często, żeby się miał nimi przejmować. Tak samo nie pytał nas, czybyśmy nie mogli zostać. Wiedział, że u nas byłoby to tak samo daremne, jak przy poprzednich odejściach.

Poszedł do kasy, gdzie stała jego żona i wziął pieniądze dla nas. Przyniósł je nam do stolika, położył przed nami i zniknął znów za bufetem bez słowa i bez dalszego spojrzenia.

(Ciąg dalszy nastąpi).

